

Eeva-Johanna Eloranta sd ym.

Kirjallinen kysymys Venäjän Karjalassa teloitettujen suomalaisten muiston kunnioittamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Vuosien 1937—1938 vainoissa teloitettiin Neuvostoliitossa toistakymmentätuhatta suomalaista. Teloituksista valtaosa tapahtui Venäjän Karjalassa. Tähän mennessä Karjalasta on löydetty kaksi suurta joukkoteloituspaikkaa, Sandarmoh ja Krasnyi Bor, joihin on haudattuna yhteensä yli 1 300 suomalaista. Suomalaisten lisäksi näillä joukkoteloituspaikoilla ammuttiin useiden eri kansallisuuksien edustajia.

Molemmissa paikoissa, sekä Sandarmohissa että Krasnyi Borissa, on yhteisen muistomerkin lisäksi pystytetty omia muistomerkkejä eri kansallisuuksista olevien uhrien muistolle. Suomalaisille uhreille ei kuitenkaan ole pystytetty omaa muistokiveä kummallekaan joukkoteloituspaikalle.

Muistomerkkiä ei ole myöskään pystytetty niiden, yli kolmenkymmenen Neuvostoliittoon siirtyneen suomalaisen kansanedustajan muiston kunnioittamiseksi, joita teloitettiin tai tuomittiin kuolemaan johtaneeseen leirituomioon tai joiden kohtalo on tuntematon.

Ainoa Suomen lähialueilla oleva teloitettujen suomalaisten muistomerkki on Pietarin läheisyydessä Levashovossa, ja sekin on inkeriläisten pystyttämä.

Teloitettujen suomalaisten muistomerkeistä on ollut keskustelua jo melko pitkään — varmaankin yhtä kauan kuin hankkeesta, jossa selvitetäisiin kaikkien Neuvostoliitossa kuolleiden suomalaisten kohtalot. Yksittäiset tutkijat ovat tällaista selvitystyötä tehneet, mutta sellaista kokonaiskuvaa kuin kaikista menehtyneistä Sotasurmat 1914—1922 -hankkeessa tehtiin, ei heidän kohtalostaan ole koottu. Nyt tämän osalta käynnistyi viime syksynä Kansallisarkiston vetämä viisivuotinen projekti, jolta odotetaan merkittäviä tuloksia suomalaisten kohtaloiden valottamisessa. Venäjän Karjalassa teloitettujen suomalaisten muiston kunnioittamiseksi esimerkiksi muistomerkkien pystyttäminen samaan tapaan kuin muiden kansallisuuksien osalta olisi sopiva tapa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä Venäjän Karjalassa teloitettujen suomalaisten muiston kunnioittamiseksi asianmukaisin muistomerkein ja

Kirjallinen kysymys KK 471/2021 vp

mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä niiden, yli kolmenkymmenen Neuvostoliittoon siirtyneen suomalaisen kansanedustajan muiston kunnioittamiseksi, joita teloitettiin tai tuomittiin kuolemaan johtaneeseen leirituomioon tai joiden kohtalo on tuntematon?

Helsingissä 3.9.2021

Eeva-Johanna Eloranta sd
Erkki Tuomioja sd